

Bentiaraq Ottosen

UPA 2026/11-1

Atassut

21. Maj 2026

2025-mut Nunatta Karsiata naatsorsuutaata akuersissutigineqarnissaannik siunnersuut
(Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoq)

Nunatta karsiata naatsorsuutaata akuersissutigineqarnissaa pillugu siunnersuut Atassutip misissorluaqqissaarpaa. Takuneqarsinnaasutut nunatta aningaasaqarnerata patajaatsuunissaa aammalu innuttaasut akileraarutaasa akisussaassuseqartumik atorneqartarnissaat pingaaruteqartorujussuusoq ersarissarparput. Taamaattumik nunatta karsiata naatsorsuutaai ersarsissuunissaat pingaaruteqarpoq, tutsuiginassuseqarnissaat aammalu inuiaqatigiinnut iluaqutaasumik ingerlatsisoqarsimanera pingaaruteqartutut isigaarput.

Atassummiit maluginiarparput Nunatta Karsiata Naatsorsuutai 2025-imeersut ingerlatsinermit sanaartornermilu taarsigassarsisitsinermilu 126 mio. Kr ilassutitut aningaasaliissutit ilanngullugit 101 mio. Kr amigartoorfiusimasut tassanilu nikingassutaasuni 25 mio. Kr-nik pitsaanerullutik.

Atassutip pingaartippaa pisortat aningaasaqarneranni aqutsineq pitsaasumik ingerlanneqarnissaa, tutsuiginartumik ingerlatsisoqartarnissaa ersarissagassaasoq oqariartuutigaarput. Nunatta karsiata naatsorsuutaanni takuneqarsinnaavoq ingerlatsinermit suliassat annertuut ingerlanneqarsimasut, aaqqissuuseqqinnerit qinigaaffiup siuliini annertuumik suliassanik aningaasartuunik assigiinngitsunut atorneqarsimapput. Taamaattumik pingaaruteqarpoq aningaasaliissutit siunertamut naappertuuttumut atorneqartarnissaat, ilassutitut aningaasaliissutit qiviaanarutsigit aningaasatigut nuussuarneq suli ileqqusoq takuneqarsinnaavoq. Tamanna Atassummiit isumaqarpugut innuttaasut ulluinnarni atugaanut iluaqutaanersut nalilersorneqarnissaat.

Atassut eqqumaffigaa inuiaqatigiit akornanni aningaasaqarnikkut unammillernartut suli piusut, tamanna takuneqarsinnaavoq nunatta aningaasaqarneranut killiffiit unammillernarsinnaanerat. Eqqumaffissaavorli ineqarnikkut aaqqissuuseqqissimanermit aningaasartuutit ukiorpasuarne kinguusaasimaneq peqquutaalluni aningaasartuutaasartut qaffariarsimaneranik tamanna Atassummiit eqqumaffigeqqullugu isumaqarpugut killiffitta unammillernarsinnaanera eqqaamaneqartariaqarmat.

Atassut isumaqarpoq nunatsinni pisortat suliffeqarfiutaasa aningaasaataat eqqarsaatigalugit nunatta karsianut iluanaarutaasartut annikilligaluttuinnarsimanerat eqqumaffigeqqissaarneqartariaqartoq. Atassutip pingaartitaraa aningaasaqarnikkut aqutsinerup inuiaqatigiinni tutsuiginassusermik takutitsisoq atorneqassasoq, tamanna qulakkeerneqassaaq pisortat aningaasaqarnikkut ingerlatsinermit patajaatsumik inissisimallutik inuussutissarsiornikkut

pitsaasumik atugassaqartitsinikkut ingerlatsinissaat, tamanna inuiaqatigiinni peqqinnarnerusumik ingerlanneqarnissaanut siunertamut toqqammaviliisussaana aallaaviusussaammat.

Atassut isumaqarpoq pisortat ingerlatsinerat ammasumik ingerlanissaa pingaaruteqartuusoq, taamaattumik naatsorsuutit saqqummiunneqartut innuttaasunut paasiuminartuujuaanarnissaat qulakkeerneqarnissaa pissusissamisoortutut isigaa, qanorli aningaasat atorineqarsimasut ersarissumik saqqummiuttarnissaat pingaaruteqartuusoq erseqqissarumavarput aamma saniatigut ingerlatsinermi qanoq angusaqartoqartarsimanera ersarissumik paasissutissiissutiginnissaa pingaartuummat.

Atassummiit maluginiarparput annersaraat Nunatta Karsiata isertitai aningaasanut ingatsimmi saniatigullu ilassutitut aningaasaliissutini naatsorsuutigineqartut 58 mio. Kr-init qaffasinnerunerat. Taamatullu aamma ersilluni soraarnerussutisiassanut akileraarutinit aamma aalisarnikkut isumalluutini atuinermut akitsuutinit kiisalu ingerlatseqatigiiffinniit akileraarut isertitatigut qaffasinnerunerat nikingassuteqarnermi pingaarnertut pissutaatinneqartut. Tamanna isumaqarpugut piareersimaffigilluartariaqaripput siunissami ungasinnerusumi pissutsit taamatut ittut eqqarsaatigalugit ingerlatsisoqartarsimanera. Inuiaqatigiinnut pitsaaneruseqartit atugassaqartitsiniarutta siullertut qiviagassaqarnerput pingaaruteqarpoq, eqqortumik sullissinissaq anguniarlugu aningaasaqarnerput patajaatsumik inissimatittariaqarparput, aningaasat nikeriaanaat nikisittaqattaarunnaarutsigit pingaarnertut toqqammavissaqalissuugut ineriartortitsinikkut.

Naggasiullugu oqaatigissavarput Nunatta aningaasaqarnera siunissamut eqqarsaatigalugu akisussaassuseqartumik aqunneqartariaqartoq. Kinguaariit tulliuttut eqqarsaatigalugit aningaasaqarnikkut patajaatsumik tunngavissaqarnissaa pingaaruteqarmat. Taamaattumik siunnersuut tusaatissatut tiguarput aammalu ataatsimiititaliamut susassaqartumut ingerlateqqinneqarnissaa innersuullugu.

A